

Bulletin 14/'90

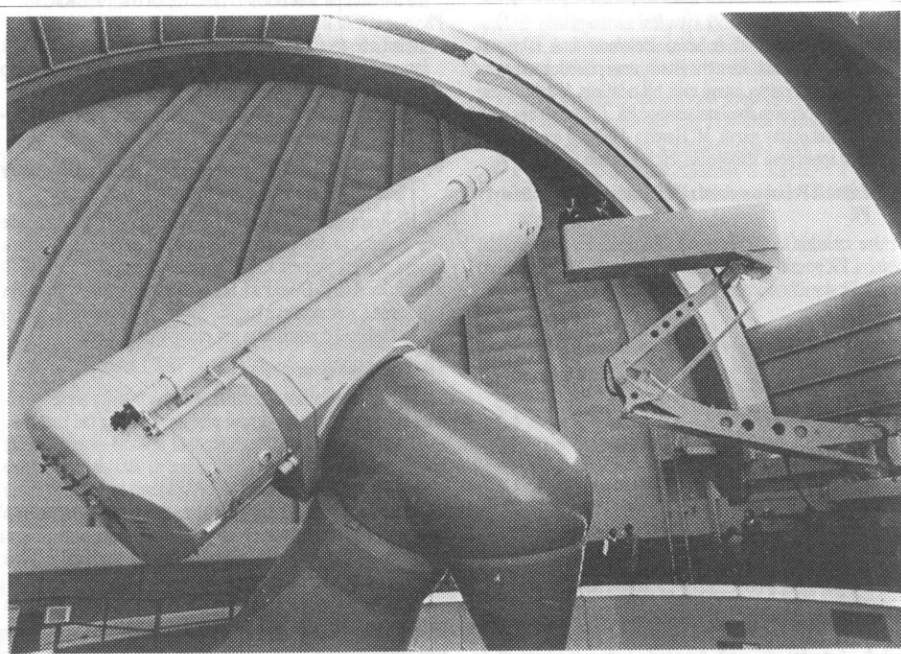
ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD

Dohoda o spolupráci mezi univerzitou Karlovou a Československou akademií věd

1. Československá akademie věd a Univerzita Karlova vedeny snahou o dosažení vzájemně výhodné spolupráce, vědomy si toho, že současný společenský vývoj a proces demokratické zvyrazňuje významné místo Univerzity při výchově mladé vědecké inteligence a při rozvíjení její vědeckobadatelské činnosti a současně spoluodpovědnosti Akademie za tuto výchovu, která je i jejím zájmem, usilující odstranit odtrženost výzkumu od pedagogické praxe a vedeny dobrou vůlí pomoci Univerzitě při překonávání nedostatečné úrovně její vědeckovýzkumné základny, uzavírají tuto rámcovou dohodu o spolupráci.
2. ČSAV podle svých možností zajistí, aby se pracovníci jejich pracovišť účastnili podle potřeb UK a jejích fakult na výuce, a to jak speciálními, tak základními přednáškami nebo semináři.
3. ČSAV poskytne učitelům a vědeckým pracovníkům UK možnost, podle jejich přání a podle daných možností, konzultovat a realizovat jejich vědecké záměry na pracovištích Akademie a umožní jim využívat přístrojové vybavení ústavů ČSAV.
4. ČSAV podle svých možností vytvoří studentům fakult UK podmínky k tomu, aby mohli pod vedením vědeckých pracovníků ČSAV pracovat na tématech vyhlášených pracovišti ČSAV a podílet se tak na badatelských úkolech ústavů ČSAV.
5. ČSAV umožní, aby studenti UK mohli v rámci daných možností konat svá praktika na pracovištích Akademie.
6. Pracoviště ČSAV se budou podílet na postgraduální výchově organizované UK.
7. UK bude podporovat habilitační řízení a profesorské řízení těch pracovníků ČSAV, kteří se budou soustavně podílet na pedagogické práci Univerzity.
8. ČSAV poskytne na svých pracovištích recipročně možnosti dlouhodobých stáží pracovníkům UK.
9. Obě smluvní strany budou podporovat vytváření týmů i využívání kapacit vědeckých ústavů a laboratorů při plnění vědeckých úkolů.
10. Obě smluvní strany budou podporovat členství svých významných pracovníků ve vědeckých radách, vědeckých kolegiích a jiných orgánech druhé strany.
11. Obě smluvní strany zajistí realizaci této dohody, zvláště pak ve formě konkrétních partnerských dohod mezi pracovišti ČSAV a fakultami a ústavu UK.
12. Tato dohoda je časově neomezená. Obě smluvní strany budou koncem každého roku hodnotit její plnění s cílem dosáhnout její konkrétní realizace.

V Praze, dne 24. května 1990

akademik Miroslav Katětov prof. PhDr. Radim Palouš
místopředseda ČSAV rektor Univerzity Karlovy

Informace z 19.–20. zasedání předsednictva Komory volených zástupců pracovišť ČSAV

19. zasedání předsednictva KVZP ČSAV dne 15. května 1990

Jednání vedl dr. Neustupný.
Z důležitých bodů jednání:

III. Informace o definitivní verzi „malé novely“ – M. Šmidák

M. Šmidák seznámil PK se změnami, kterých doznala „malá novela“ při projednávání v ČNR a FS. Schválena byla 7. 5. a vyhlášena 10. 5. 1990.

b) závažná změna: vypuštění věty umožňující zbavení členství pro neplnění vědeckých úkolů (§ 12).

M. Šmidák objasnil, že na základě vypuštění tohoto požadavku není možné provést očistu sboru členů Akademie. K protestu Komory volených zástupců, který formulačně připravil A. Kostlán, se na 10. zasedání připojí i prezidium ČSAV.

Kromě zmíněných protestů se nyní musí snahy PK soustředit

a) na zrušení odměn členů ČSAV

b) na uvedení členství v Akademii do klidu do vydání nového zákona. Vzhledem k naznačené změně v malé novele se stále aktuálnější jeví požadavek na diskontinuitu členství v Akademii, což potvrdila i diskuse k tomuto problému.

Na příští zasedání připravil M. Straškraba po dohodě s M. Šmidákem stanovisko k otázce diskontinuity členství v Akademii, členové PK se připraví na diskusi k této otázce.

IV. „Kulatý stůl“ k otázce financování vědy – informace M. Straškraby

Předpokladem pro realizaci „kulatého stolu“ je spoluúčast pracovníků vysokých škol. V předběžném jednání s L. Pátým (MŠ) byl M. Straškraba upozorněn na iniciativy „nezávislé skupiny“ (Drobný, Šetlík), s níž je nutné navázat kontakt. Stejně tak je nezbytné požádat o společnou schůzku klub rektorů, ev. větší fórum VŠ.

V. Návrh na zřízení Ústavu pro politické vědy

Referoval E. Neustupný, jenž seznámil přítomné s plánovaným složením ústavu, který v rámci ČSAV krátce existoval v roce 1969. Do ústavu přejde 6–7 pracovníků z Orientálního ústavu, dále pětičlenná skupina „verifikačního centra“ bývalého Výzkumného střediska pro otázky míru a odzbrojení, která by měla zachovat kontinuitu v rámci dříve navázaných zahraničních kontaktů.

Bouřlivou diskusi vyvolala jak existence politologického ústavu při Akademii, tak především další činnost „verifikační skupiny“. Pracovníci I. a II. oddělení poukazovali na silný nárůst společensko-vědních

pracovišť, která by často – vzhledem na malý počet pracovníků – měla být přičleněna k vysokým školám. E. Neustupný a M. Havelka poukazovali na existenci obdobných pracovišť v zahraničí a odůvodňovali místo tohoto ústavu ve struktuře Akademie.

PK se usneslo, že otázka zřízení tohoto pracoviště bude projednána až Výborem pro řízení pracovišť. Aby byla co možná nejvíce eliminována nekompetentnost členů PK při podobných rozhodnutích, budou o odborná stanoviska ke každému podobnému předpokládanému materiálu (konceptu) požádáni kompetentní posuzovatelé. V případě Ústavu pro politické vědy navrhne posuzovatele A. Kostlán.

VI. Pracovní náplň Ústavu teorie a historie vědy (P/III)

Referoval M. Havelka, který upozornil, že pracoviště existovalo v 60. letech jako kabinet a bylo v rámci „normalizace“ zrušeno. V diskusi byla formulována zásadní připomínka, že pracoviště se vzdor svému zaměření dosud nezapojilo do činnosti Komise pro organizaci vědy, kde pracují téměř výhradně pracovníci I. a II. oddělení věd.

VIII. Návrh na svolání LIX. valného shromáždění ČSAV (P/V)

Do návrhové komise z PK jmenováni: J. Niederle, M. Straškraba, A. Kostlán, P. Lukáš a B. Velický.

Podklad usnesení bude připraven ve spolupráci s M. Šmidákem do 13. 6. 1990

Pro případ neschválení stanov připraví pracovní skupina s M. Šmidákem volební řád VS.

XIV. Návrhy na jmenování nových ředitelů pracovišť ČSAV

Při projednávání jednotlivých návrhů byl jako irrelevantní odložen a. a. návrh L. Hejla z Geologického ústavu na rehabilitaci a odškodnění. Návrh ÚTAM bude znovu projednán.

V diskusi bylo upozorněno na skutečnost, že pravidlo rotace jako princip bylo přijato valnou většinou pracovníků, ale jeho praktické uplatnění je diskutabilní. Ačkoli je nutné respektovat práva vědeckých rad ústavů, budou vědecké rady pracovišť, kde bylo toto pravidlo výrazně překročeno, pozvány na jednání PK, aby svůj postoj odůvodnily. Stejně tak budou přizvány vědecké rady, kde je volba diskutabilní (stížnosti z pracovišť). Do vyjasnění zmíněných případů budou návrhy pozastaveny.

PK nedoporučuje (jednohlasně) S. Haniše do funkce ředitele Akademie, nakladatelství ČSAV. Navrhuje konkurs na toto místo, v němž by Academia disponovala 1/3 hlasů.

pokračování na str. 2

XV. Informace z jednání na ministerstvu financí

V. Hančíl informoval o výsledcích jednání s náměstkem ministra financí p. Šourkem, kterého se zúčastnil s J. Seidlem. MF zastává stanovisko jednoho děleného fondu pro vědu a techniku, domnívá se, že Akademie by se měla stát příspěvkovou organizací. Seminář o těchto otázkách se bude konat za přítomnosti zástupců ČSAV, MF, VŠ, resortů (přip. SKVTRI a SPK) 25. května 1990 na ÚP ČSAV.

XIX. Informace o jednání s MŠ

Při jednání, o němž podal zprávu V. Fučík, vyšlo najevo, že vyšlo najevo, že výzva vysokým školám ke spolupráci s ČSAV dosud nebyla odeslána. Na jednání se dále projednávaly připomínky k vysokoškolskému zákonu.

XXII. Zákon o ČAV – informace z Komise pro novou právní úpravu

Komise požadovala stanovisko k vytvoření návrhu zákona: E. Neustupný v diskusi upozornil, že učená společnost musí zahrnovat i pracovníky stojící mimo soustavu ústavů, musí reprodukovat sama sebe. Proto by od soustavy ústavů měla být oddělena. V další diskusi byl tento názor podpořen absolutní většinou PK. L. Sehnal připomněl nutnost vyřešení otázky názvu. M. Havelka doporučil omezit počet členů Učené společnosti stanovením jejich stabilního počtu.

XXIV. Žádost P. Peňaze o uvolnění z PK a Komise pro zahraniční styky

P. Peňaze vzhledem ke svému pracovnímu vytížení v Brně požádal o uvolnění. PK považuje za nutné, aby na uvolněné místo v komisi pro zahraniční styky nastoupil opět brněnský zástupce.

20. zasedání představenstva KVZP ČSAV dne 22. května 1990

Jednání vedl E. Neustupný.

Z důležitých bodů programu:

I. Kontrola zápisu z 19. zasedání PK 15. 5. 1990

V rámci toho V. Herold informoval, že vyžádal posudky o koncepci činnosti Ústavu pro výzkum společenské vědomí od dr. Spunara (KSRR) a doc. Petruska ze Sociolog. ústavu, dále od dr. Illnera a sociol. pracoviště Masarykovy univerzity v Brně.

M. Straškraba k problému diskontinuity členství v ČSAV ve smyslu usnesení pléna KVZP poukázal na skutečnost, že malá novela řešení nepřipouští. Navrhuje, aby v souvislosti s ukončením činnosti ČSAV bylo znovu zákonem upravou ukončeno členství v Akademii a aby při vzniku Učené společnosti bylo započato přijímání členů novým prezidiem s paritním zastoupením vysokého školství.

Z. Brandl navrhl, aby zastoupily byly i vědecké společnosti.

Návrhy byly PK akceptovány.

P. Peňaz navrhl do Rady prezidia pro zahraniční styky na své místo dr. Jelínkovou z ArÚ v Brně. PK tento návrh schválilo.

II. Informace komise pro vědu, příprava na poradu o vědě 25. 5. 1990

B. Velický seznámil přítomné se základními otázkami koncepce vědy:

1. Grantová agentura by neměla být ovládána jakoukoli vládní složkou. V současné situaci je nutné uvažovat o nevládním fondu na republikové úrovni.

2. Každý resort vyčlení určitou částku pro vědu. Není vyřešeno, kdo bude financovat Akademii a kdo bude „resortem“ pro ČSAV, který by měl poskytovat tzv. institucionální peníze.

V diskusi, již se zúčastnil A. Kratochvíl z SK VTRI, se přítomní vyjadřovali k možnosti zastřešení Akademie reorganizovaným ministerstvem školství, a sice v „ministerstvu školství a vědy“. Při tomto ministerstvu by působila jako zcela svrchovaný orgán grantová agentura. Finance na vědu by měly být odděleny již v rozpočtu.

B. Velický upozornil, že je nutné prověřit, je-li vůbec možné, aby při ministerstvu mohl existovat svrchovaný orgán. V případě vytvoření fondu pro vědu při MŠV je nutné požadovat garance, je nutné přesně formulovat pravidla fondu a jeho správy, zajistit jeho samostatnost v rozpočtu. Rozdělování financí musí provádět nezávislý volený orgán, což je nutno podchytnout i legislativně. Pokud v těchto základních požadavcích nebude dosaženo úspěchu, nebude možné plánovaný model financování a řízení vědy uplatnit.

III. Volba ředitele ve Farmakologickém ústavu – vyjádření vědecké rady

V souladu s usnesením 19. PK/bod XIV. se dostavili členové vědecké rady a zástupce OF Farmakologického ústavu. PK doporučilo, aby VR sama omezila volební období svého ředitele s tím, že si během této doby ředitel zajistí svého zástupce. Vědecká rada se k této otázce vyjádří po projednání v ústavu.

IV. Volba ředitele v Akademii – nakladatelství ČSAV – vyjádření Rady pracovišť

Členové Rady pracovišť osvětlili, v jaké situaci se nyní nakladatelství nachází a současně žádali vysvětlení, proč nebyl S. Hančíl pro tuto funkci ředitele potvrzen.

V diskusi bylo vysvětleno, že S. Hančíl předložil spornou koncepci pracovišť a nevystupoval při jednáních seriózně (návrhy na zakládání nových časopisů v době, kdy nakladatelství stálo před finančním zhroutením, nerealizovatelné náměty apod.) Závěrem se PK usneslo,

že doporučí do uzavření nového konkursu pověřit vedením Akademie ing. Zvěřinu, který se v prvním konkursu umístil na 2. místě. Nový konkurs bude vypsan v lednu 1991, pokud rada pracovišť nebude chtít, aby ing. Zvěřina v této funkci setrval.

V. Finanční situace Akademie – nakladatelství ČSAV

Jednání probíhalo na základě výsledků porady R. Dvořáka, J. Seidla a ing. Mockovičky, ekonomického náměstka Akademie. V současné situaci lze vytyčit tři varianty řešení:

– zastavit vydávání časopisů (nepřeváží výdaje, schodek 4 mil. přímů)

– vydávat i nadále ztrátové časopisy při splnění plánovaných příjmů, s dotací výdajů 6,8 mil. Kčs.

– vydat další neperiodické publikace a překročit plánované příjmy o 5 mil. Kčs při současném zvýšení výdajů o 4,5 mil. Kčs.

PK zaujalo toto stanovisko:

– uvolnit z rezerv ČSAV jako provizorní opatření 2 mil. Kčs na tisk časopisů, k řešení finanční situace se vrátit po předložení detailního rozboru výdajů na polygrafické práce,

– požádat Ediční radu ČSAV, aby se problémem nakladatelství zabývala z perspektivních hledisek.

VI. Spolupráce nakladatelství Academia s TISK Brno – nákup přístroje

Dr. Rosenbaum referoval PK o skutečnosti, že TISK Brno váže

svoji spolupráci s Akademií – nakladatelstvím na nákup přístroje na fotostabu, který by měla ČSAV zakoupit a zapůjčit v hodnotě 10 milionů dev. Kčs. R. Dvořák a J. Seidl upozornili, že taž problematika byla řešena i v ekonomické komisi.

Nakladatelství prozkoumá jiné možnosti v této věci.

VII. Komise pro novou úpravu ČSAV

K projednání variant uspořádání soustavy ústavů a učené společnosti při přizvání všichni členové příslušné komise z řad komory.

T. Havránek jménem komise upozornil, že učená společnost může být ustavena bez zvláštního zákona, a sice na základě společovacího zákona. Současně připomněl, že název Akademie byl a je vždy vázán v podstatě na sdružení předních vědců, tj. na učenou společnost a nikoli na soustavu ústavů.

V diskusi byl zdůrazněn názor, že musí být přerušena jakákoli kontinuita se současnou učenou společností.

K zákonu i ke stanovám (resp. k jejich zásadám) bude připraven písemný materiál, který bude do 31. 5. t. r. předložen k diskusi.

VIII. Informace o reorganizaci ÚP ČSAV

Z. Brandl stručně informoval o návrhu závěrečné zprávy o reorganizaci ÚP ČSAV – k dnešnímu dni odešlo z úřadu 73 pracovníků. Ředitelům společných pracovišť, a to SÚZ, VD, ÚSVO, RVP bylo uloženo vypracovat variantní řešení jak dále fungovat v podmínkách, kdy jim ústavy budou hradit objednané služby.

Organizace ÚP ČSAV: návrh na nové organizační uspořádání předložil M. Straškraba, a to v souvislosti s rozdělením funkcí ve Výboru pro řízení pracovišť ČSAV.

Výboru by měly být podřízeny tyto útvary:

organizační odd. (pro přípravu materiálů)

sekretariát Rady pro vědeckou výchovu

sekretariát Ekonomické rady

sekretariát Rady pro mezinárodní styky

kontrolní odbor

tiskový odbor

Tajemníkem výboru bude JUDr. M. Šmídák.

IX. Změna návrhu „malé novely“

Z jednání E. Neustupného a M. Katětova s prof. Jičínským vyplynulo, že malou novelu nelze měnit, o opravu nutno žádat FS. K žádosti Akademie o zjištění, kdo ovlivnil konečnou úpravu novely, přislíbil prof. Jičínský podat do týdne písemnou zprávu.

XIII. Různé

Informace čsl. vyslanectví v Tokiu – možnost podat návrh na udělení japonské ceny za biologie bude postoupen výboru Zoologické společnosti. PK se domnívá, že by měl být navržen prof. Veselovský.

Regionální univerzity a ČSAV

Dějiny české a slovenské vědy jsou v uplynulých zhruba sto letech poznamenány snahou o „rozšíření „sítě“ vysokých škol univerzitního typu. Když nedlouho po osamostatnění české větve dosud jediné naší Karlo-Ferdinandovy univerzity (1882) je zakládán spolek pro zřízení druhé české univerzity v Brně, upozorňuje čelný jeho člen prof. T.G. Masaryk: Potřebujeme jen druhou univerzitu? Připravujeme univerzity další! To se však pro obstrukce Vidné uskuteční až v r. 1919, kdy nový stát zakládá univerzity v Brně a v Bratislavě. Období po r. 1945 přináší pak obnovení univerzity olomoucké, aby pak posleze v r. 1959 byla založena Šafaříkova univerzita v Košicích. Avšak od tohoto roku, po dobu 30 let bude již počet československých univerzit stabilní. ... Současnost přináší vlnu iniciativ k zakládání dalších: nejdále, organizačně i legislativně je Slezská univerzita v Opavě, v jednání jsou návrhy další, mimo jiné i návrh na založení univerzity v Ústí n. L.

Jaký postoj by měly akademické ústavy zaujmout k těmto aktivitám? Mají je bezvýhradně přivítat a podporovat, v souladu s nyní akcentovanou snahou k rozvoji spolupráce mezi pracovišti ČSAV s vysokými školami? Anebo je třeba zachovat určitou zdrženlivost, motivovanou obavou z toho, zda nedojde k určitému „rozředění“ našeho intelektuálního potenciálu, k poklesu náročnosti z titulu uplatnění tzv. provinciálnismu? A je vůbec budoucí čs. národní hospodářství schopno užít absolventy nových univerzit, resp. poskytnout jim jejich vzdělání odpovídající pracovní příležitosti?

Uvážme-li, že i ve svazku naší akademie usilujeme o založení Univerzity pokročilých studií, nebylo by lépe, kdyby úsilí našich akademických ústavů bylo spíše koncentrováno tímto směrem?

Domnívám se, že je ve vlastním zájmu ČSAV, aby podporovala založení takových nových vysokých škol, které ve svém pedagogickém i vědeckém programu budou podporovat i rozvoj nových, mezhranicních disciplín, protožim na našich vysokých školách a akademických pracovištích bud' vůbec nepěstovaných, nebo jen okrajově. Čtěl bych podtrhnout spoju „...“ pochopitelně, na nových univerzitách musí být přednášeny klasické, tradiční vědecké disciplíny – to je však problém, s kterým se vypořádají přípravné výbory nových škol vlastními silami, maximálně bude od akademických pracovišť požadována pomoc či spoluúčast při pedagogické činnosti. O které disciplíny by mělo jít, je pak již specifickým problémem každé jednotlivé regionální univerzity.

V květnu t. r. byl postoupen na ministerstvo školství České republiky projekt založení univerzity v Ústí nad Labem. V jejím rámci je i počítáno se sociálně ekonomickou fakultou. Nad zpracováním projektu této fakulty si vzal patronát Sociálně ekonomický ústav ČSAV v Ústí nad Labem.

Navrhanová sociálně ekonomická fakulta (SEF) nechce svým zaměřením rozšiřovat okruh čs. škol a fakult, které se zabývají problematikou společných věd, a mezi kterými dominují vysoké školy ekonomické (Praha, Bratislava) a filozofická fakulta Karlovy univerzity. Těžšíte pedagogické a vědecké aktivity SEF mělo by být v takové problematice, která je na těchto školách přednášena – alespoň dle našeho názoru – jen okrajově, o níž se mohou zájemci poučit spíše jen v postgraduálních kurzech či v kurzech pořádaných ČS VTS. Konkrétně tím máme na mysli např. témata: Problematika personální práce a aplikované resp. empirické sociologie ve výrobních podnicích v podmínkách ekonomiky tržního typu; Rekvalifikace a pracovní poradenství pro dospělé; Systém celoživotního vzdělávání, včetně nového obsahu a nových podmínek tzv. osvětové činnosti; Sociálně ekonomická problematika systému ochrany a tvorby životního prostředí; Sociálně ekonomické problémy pohraničí v podmínkách evropské integrace.

Jak je zřejmé, jde vždy o problematiku obsahující výrazné regionální rysy, s velmi naléhavou a konkrétní sociální objednávkou, která nemá přechodný či konjunkturální charakter. Uplatnění absolventů, až již ve správním aparátu, ale především v podnikovém řízení, se zdá být perspektivní. Počítáme také s tím, že z řad posluchačů získáme pomocné vědecké síly do našich výzkumů, které by se po absolvování určité přiměřené praxe mohly do Ústí vrátit, aby posílily řady našich odborných pracovníků a aspirantů.

Ing. Miroslav Farský, CSc.
Sociálně ekonomický ústav ČSAV
Ústí nad Labem

LIX. VALNÉ SHROMÁŽDĚNÍ ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD

se koná ve dnech
27. – 28. června 1990

ve velkém sále Lucerny,
Štěpánská 61, Praha 1

Zahájení
ve středu 27. června 1990
v 10 hodin

Plný text zápisů z jednání prezidia není v Bulletinu otiskován z rozsahových důvodů. Členům ČSAV a zástupcům pracovišť ČSAV je zápis k nahlédnutí v sekretariátu prezidia ČSAV.

Zasedání prezidia probíhalo nejprve jako společné zasedání prezidia ČSAV a předsednictva Komory volených zástupců pracovišť ČSAV, které projednalo jako jediný bod svého programu návrh kandidátky pro volbu členů prezidia ČSAV na LIX. valném shromáždění ČSAV.

Jednání o tomto návrhu uvedl místopředseda ČSAV akademik M. Katětov, který připomenul dohodnutý návrh celkové struktury příštího prezidia a požádal o připomínky k předloženému návrhu na jeho personální složení. Dále sdělil, že právě obdržel dopis člena korespondenta P. Olivy, kterým se P. Oliva z vážných zdravotních důvodů vzdává kandidatury na členství v prezidiu. Konečně oznámil, že všichni navrhovaní kandidáti vyslovili písemným prohlášením souhlas s tím, aby byla provedena jejich případná spolupráce s dřívějšími bezpečnostními orgány, tj. s tzv. lustrací.

V diskusi oznámil E. Neustupný, že kandidatury na členství v prezidiu se vzdal ing. R. Dvořák, DrSc., a tlumočil návrh předsednictva Komory volených zástupců pracovišť ČSAV, aby na jeho místo byl do kandidátky zařazen RNDr. L. Sehnal, DrSc. Dále byla v diskusi vyjasněna otázka nadcházejícího zahraničního pobytu člena korespondenta J. Svobody a bylo rozhodnuto zařadit jej do navrhované kandidátky. Posléze byly v diskusi vyjasněny některé dílčí připomínky a dotazy k dalším navrhovaným kandidátům.

Prezidium ČSAV a předsednictvo Komory volených zástupců pracovišť ČSAV

1. schvalují kandidátku pro volbu členů prezidia ČSAV na LIX. valném shromáždění ČSAV podle předloženého návrhu s připomínkami;
2. souhlasí s rozesláním této kandidátky členům ČSAV a volným zástupcům pracovišť ČSAV jako podkladu pro volbu členů prezidia na valném shromáždění;
3. souhlasí s tím, aby M. Katětov požádal ministra vnitra ČSRF o provedení lustrace všech kandidátů na členství v prezidiu ČSAV.

Rádné 11. zasedání prezidia ČSAV, které následovalo, zahájil a řídil místopředseda ČSAV akademik M. Katětov. V úvodu zasedání podal informaci o jednání s místopředsedou Federálního shromáždění prof. Z. Jičinským, DrSc., které se týkalo záležitosti v novelizaci zákona o ČSAV. Z tohoto jednání vyplynulo, že průběh projednávání novely zákona o ČSAV měl nedostatky jak ze strany zúčastněných zákonodárných sborů, tak i ze strany předkládajících zástupců federální vlády. Tyto otázky projedná M. Katětov s A. Delongem. Návrh na úpravu § 12 novelizovaného zákona bude předložen příštím zasedání prezidia a bude požádáno o jeho urychlené projednání.

Dále M. Katětov navrhl prodloužit platnost dosavadního rozdělení pracovních úseků a úkolů členů prezidia až do ukončení funkčního období tohoto prezidia, tj. do dne, kdy vláda jmenuje nové prezidium, zvolené na LIX. valném shromáždění ČSAV. Zároveň doporučil stanovit, že jednotliví členové prezidia budou nadále úzce spolupracovat s příslušnými členy prozatímního Výboru pro řízení pracovišť ČSAV a přijímat jim k přímému řešení všechny záležitosti, týkající se řízení a činnosti soustavy pracovišť ČSAV. Prezidium s těmito návrhy vyslovilo jednomyslný souhlas.

Navržený program 11. zasedání prezidia byl poté bez připomínek schválen.

Informace o výsledcích základního výzkumu dosažených v roce 1989

Projednávání zprávy uvedl M. Katětov. V diskusi byla posouzena otázka případného udělení mimořádných odměn za vybrané dosažené výsledky a byl navržen příslušný doplněk usnesení.

Prezidium

1. bere na vědomí předloženou informaci o výsledcích základního výzkumu dosažených v roce 1989;
2. ukládá M. Katětovi informovat o vybraných výsledcích státního plánu základního výzkumu za rok 1989 ministra školství, mládeže a tělovýchovy České republiky;
3. doporučuje L. Machovi informovat o vybraných výsledcích státního plánu základního výzkumu za rok 1989 ministra školství, mládeže a tělesné výchovy Slovenské republiky;
4. ukládá A. Šachovi, aby ve III. čtvrtletí 1990 v souvislosti s rozdělením rozpočtové rezervy navrhl Výboru pro řízení pracovišť ČSAV případné dodatečné udělení mimořádných odměn za vybrané výsledky základního výzkumu, popř. jinou vhodnou formu ocenění jejich autorů.

Návrh na zřízení prozatímního Výboru pro řízení pracovišť ČSAV v České republice

Návrh uvedl M. Katětov. V diskusi bylo doporučeno upravit navržené složení Výboru v návaznosti na předchozí jednání o návrhu kandidátky příštího prezidia ČSAV.

Prezidium

1. na základě návrhu plenárního zasedání Komory volených zástupců pracovišť ČSAV ze dne 7. 5. 1990 a ve smyslu § 26 stanov ČSAV zřizuje s účinností k 1. 6. 1990 prozatímní Výbor pro řízení pracovišť ČSAV v České republice v tomto složení:
RNDr. V. Fučík, CSc., Ing. V. Hančil, CSc., PhDr. V. Herold, CSc., PhDr. A. Kostlán, CSc., RNDr. P. Lukáš, CSc., PhDr. E. Neustupný, CSc., doc. ing. J. Niederle, DrSc., RNDr. L. Sehnal, DrSc., RNDr. M. Straškraba, CSc., RNDr. J. Velemínský, DrSc., ing. J. Vepřek, CSc., ing. P. Vlasák, CSc.
Výbor si ze svého středu zvolí předsedu a stanoví funkce svých dalších členů;
2. pověřuje tento Výbor, aby až do ustavení řádného Výboru prezidia ČSAV pro řízení pracovišť ČSAV, který bude vytvořen na základě usnesení LIX. valného shromáždění ČSAV, zabezpečoval úkoly v působnosti prezidia ČSAV, týkající se řízení pracovišť ČSAV v České republice; přijatá usnesení Výboru budou ihned vykonatelná, avšak budou předkládána k potvrzení prezidiu ČSAV;
3. v zájmu řádného zajištění činnosti prozatímního Výboru doporučuje, aby na jeho zasedání byli pravidelně zváni místopředsedové ČSAV pověřeni řízením oddělení věd popř. jejich zástupci, vědecký sekretář ČSAV a ředitel Úřadu prezidia ČSAV;
4. souhlasí, aby tajemnické a organizačně-administrativní práce pro prozatímní Výbor pro řízení pracovišť ČSAV v České republice vykonával tajemník ČSAV.

Návrh pokynu místopředsedy ČSAV ke sjednávání pracovních poměrů s vědeckými pracovníky ČSAV

Návrh uvedl M. Katětov. V diskusi nejprve zástupce společného výboru Odborového svazu pracovníků vědy a výzkumu V. Petrus objasnil stanovisko společného výboru a navrhl upravený text příslušného pokynu. V další obsáhlé diskusi byl s obsahem návrhu V. Petrus vyjádřen souhlas, ale současně byla zdůrazněna nutnost preciznější a srozumitelnější tento návrh formulovat. Po dalších úpravách, které vypluly z diskuse, byl s konečným zněním pokynu vysloven souhlas.

Prezidium

1. bere na vědomí stanovisko společného výboru Odborového svazu pracovníků vědy a výzkumu k otázce uzavírání smluv na dobu určitou s vědeckými pracovníky ČSAV;
2. souhlasí s nově předloženým a dále upraveným zněním pokynu místopředsedy ČSAV ke sjednávání pracovních poměrů s vědeckými pracovníky ČSAV;
3. ukládá A. Šachovi vydat uvedený pokyn místopředsedy ČSAV v Interních normách ČSAV.

Návrhy na odvolání a jmenování ředitelů pracovišť ČSAV

Předložené návrhy uvedl M. Katětov. V obecné diskusi byly vysloveny některé kritické připomínky ke kvalitě a přesnosti předložených podkladových materiálů. Dále bylo v diskusi podrobně pojednáno o jednotlivých návrzích.

Prezidium

1. ve smyslu ustanovení § 17 odst. 4 písm. b) stanov ČSAV odvolává z funkce dosavadní ředitele a jmenuje na čtyřleté funkční období (pokud není výslovně stanoveno jinak) nové ředitele těchto pracovišť ČSAV:
Ústav radiotechniky a elektrotechniky ČSAV
Projednání návrhu bylo odloženo do vyjasnění některých otázek činnosti ústavu.
Farmakologický ústav ČSAV
– k 1. 6. 1990 jmenován na dvouleté funkční období prof. MUDr. Karel Mašek, DrSc., člen korespondent ČSAV;
Ústav fyziologických regulací ČSAV
– k 1. 6. 1990 jmenován akademik Ctibor Dostálék;
Ústav molekulární genetiky ČSAV
– k 1. 6. 1990 jmenován na dvouleté funkční období akademik Josef Říman;
Geografický ústav ČSAV
– k 1. 6. 1990 jmenován prof. RNDr. Václav Gardavský, DrSc.;
Středisko výpočetní techniky ČSAV
– k 31. 5. 1990 odvolán člen korespondent Mírko Novák, – k 1. 6. 1990 jmenován RNDr. Tomáš Havránek, CSc.;
Ústav fyzikální metalurgie ČSAV
– k 1. 6. 1990 jmenován akademik Josef Čadek;

Ústav fyziky plazmatu ČSAV

- k 1. 6. 1990 jmenován ing. Pavel Šunka, CSc.;

Ústav geotechniky ČSAV

- k 31. 5. 1990 odvolán člen korespondent Jaroslav Němec, – k 1. 6. 1990 jmenován ing. Viktor Dobal;

Ústav obecné energetiky ČSAV

- k 31. 5. 1990 ukončeno pověření akademika Jiřího Klimy vedením ústavu, – k 1. 6. 1990 jmenován doc. ing. Milan Jäger, CSc.;

Ústav pro elektrotechniku ČSAV

- k 31. 5. 1990 odvolán člen korespondent Zdeněk Čerovský, – k 1. 6. 1990 jmenován ing. Petr Křenek, CSc.;

Ústav přístrojové techniky ČSAV

- k 31. 5. 1990 odvolán akademik Armin Delong, – k 1. 6. 1990 jmenován RNDr. Jiří Komrsk, CSc.;

Ústav technologie a spolehlivosti strojních konstrukcí ČSAV

- k 1. 6. 1990 jmenován ing. František Valeš, CSc.;

Ústav teorie informace a automatizace ČSAV

- k 31. 5. 1990 odvolán akademik S. Kubík, – k 1. 6. 1990 jmenován člen korespondent Vladimír Kučera;

Ústav teoretické a aplikované mechaniky ČSAV

- k 31. 5. 1990 odvolán doc. ing. Josef Jira, CSc., – k 1. 6. 1990 jmenován doc. ing. Miroš Pirner, DrSc.;

Biofyzikální ústav ČSAV

- k 31. 5. 1990 odvolán akademik Zdeněk Karpfel, – k 1. 6. 1990 jmenován RNDr. Milan Bezděk, CSc.;

Botanický ústav ČSAV

- k 31. 5. 1990 odvolán akademik Slavomír Hejný, – k 1. 6. 1990 jmenován člen korespondent Robert Neuhäusl;

Entomologický ústav ČSAV

- k 31. 5. 1990 odvolán akademik Vladimír Landa, – k 1. 6. 1990 jmenován na dvouleté funkční období RNDr. Tomáš Soldán, DrSc.;

Hydrobiologický ústav ČSAV

- k 1. 6. 1990 jmenována RNDr. Věra Straškrabová, DrSc.;

Laborator evoluční biologie ČSAV

Rozhodnutí o návrhu bylo odloženo s tím, aby byly předloženy podrobnější podklady včetně informace o koncepci činnosti laboratoře.

Ústav analytické chemie ČSAV

- k 1. 6. 1990 jmenován člen korespondent Jaroslav Janák;

Ústav ekologie průmyslové krajiny ČSAV

- k 1. 6. 1990 jmenován ing. Dušan Smolík, DrSc.;

Ústav experimentální botaniky ČSAV

- k 31. 5. 1990 odvolán RNDr. František Pospíšil, DrSc., – k 1. 6. 1990 jmenován RNDr. Jiří Velemínský, DrSc.;

Ústav fyzikální chemie a elektrochemie J. Heyrovského ČSAV

- k 31. 5. 1990 ukončeno pověření doc. RNDr. PhDr. Roberta Kalvody, DrSc., vedením ústavu, – k 1. 6. 1990 jmenován doc. ing. Rudolf Zahradník, DrSc.;

Ústav fyziologie a genetiky hospodářských zvířat ČSAV

- k 31. 5. 1990 odvolán MVDr. Vladimír Benda, CSc., – k 1. 6. 1990 jmenován MVDr. Jan Motlík, CSc.;

Ústav krajinné ekologie ČSAV

- k 31. 5. 1990 odvolán RNDr. Jaromír Pospíšil, DrSc., – k 1. 6. 1990 jmenován RNDr. ing. Václav Mejstřík, DrSc.;

Ústav molekulární biologie rostlin ČSAV

- k 1. 7. 1990 jmenován prom. chemik Vit Našinec, CSc.;

Ústav organické chemie a biochemie ČSAV

- k 1. 6. 1990 jmenován akademik Karel Martinek;

Ústav půdní biologie ČSAV

- k 1. 6. 1990 jmenován RNDr. Josef Rusek, CSc.;

Ústav teoretických základů chemické techniky ČSAV

Návrh se vrací vědecké radě ústavu se žádostí o podrobnější objasnění způsobu a průběhu hlasování a s tím, že v případě opětovného navržení člena korespondenta J. Čermáka jej bude možno jmenovat pouze na dvouleté funkční období.

Archeologický ústav ČSAV v Brně

- k 31. 5. 1990 odvolán akademik Josef Poulik, – k 1. 6. 1990 jmenován PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.;

Historický ústav ČSAV

- k 1. 6. 1990 jmenován PhDr. František Šmahel, CSc.;

Psychologický ústav ČSAV

Jmenování ředitele bylo odloženo s tím, že A. Šach zajistí vypsání nového konkurzu.

Sociologický ústav ČSAV

- k 1. 6. 1990 jmenován PhDr. Jiří Musil, CSc.;

Ústav pro českou a světovou literaturu ČSAV

– k 1. 6. 1990 jmenován PhDr. Zdeněk Pešat, CSc.;

Ústav teorie a historie vědy ČSAV

– k 1. 6. 1990 jmenován prof. ing. PhDr. Ladislav Tondl, DrSc.

Nakladatelství ČSAV Academia

– k 31. 5. 1990 ukončeno pověření ing. Stanislava Haniše vedením nakladatelství s tím, že byl zamítnut jeho návrh koncepce a řešení situace v nakladatelství,
– zrušeno usnesení 10. zasedání prezidia ČSAV ze 16. 5. 1990 o vypsání nového konkurzu a sestavení nové konkurzní komise
– k 1. 6. 1990 jmenován ing. Václav Zvěřina;

Ústav pro výzkum společenského vědomí ČSAV

– k 31. 5. 1990 odvolán doc. PhDr. Ivan Hodovský, DrSc.,
– k 1. 6. 1990 jmenován doc. PhDr. Josef Solář, CSc.;

2. ukládá A. Šachovi

- predložit návrhy na jmenování ředitelů zbývajících společných pracovišť ČSAV příštím zasedání prezidia ČSAV po předchozím projednání koncepce činnosti těchto pracovišť ve Výboru pro řízení pracovišť ČSAV;
- po splnění stanovených podmínek postupně předkládat Výboru pro řízení pracovišť ČSAV návrhy na jmenování ředitelů zbývajících vědeckých pracovišť ČSAV;
- stanovit, že v případech, kdy bylo rozhodnuto o vypsání nového konkurzu, posoudí výsledky tohoto konkurzu vědecká rada příslušného pracoviště doplněná o zástupce příslušného vědeckého kolegia ČSAV podle návrhu předsedy kolegia.

Informace o rezignacích prof. RNDr. Oldřicha Hajkra, DrSc., prof. ing. Ladislava Hrzala, DrSc. a prof. PhDr. Ivana Krempy, DrSc., na členství v ČSAV

Informaci uvedl M. Katětov.

Prezidium

1. bere na vědomí, že

- prof. RNDr. O. Hajkr, DrSc., který byl 15. 3. 1973 jmenován členem korespondentem ČSAV a 3. 5. 1984 řádným členem akademikem, se dne 21. 5. 1990 písemně vzdal členství v ČSAV;
- prof. ing. L. Hrzal, DrSc., který byl 26. 2. 1981 jmenován členem korespondentem ČSAV a 21. 12. 1988 řádným členem akademikem, se dne 7. 5. 1990 písemně vzdal svého členství v ČSAV;
- prof. PhDr. I. Krempa, DrSc., který byl 3. 5. 1984 jmenován členem korespondentem ČSAV, se dne 15. 5. 1990 písemně vzdal členství v ČSAV;

Zpráva o činnosti Ústřední komise ČSAV pro nápravu křivd

Zprávu uvedl v zastoupení předsedy komise akademika J. Šterla její místopředseda PhDr. V. Herold, CSc., který zdůraznil, že jde o průběžnou zprávu a že komise intenzivně pokračuje v řešení všech svěřených úkolů. V dalším podal bližší charakteristiku jednotlivých vln politických postihů, které zasáhly Akademii, i různých forem a metod, jakými byly vůči členům a pracovníkům ČSAV uplatňovány. V diskusi byl s předloženou

zprávou vysloven souhlas s výjimkou jejího posledního odstavce, který je nutno upravit. Pro valné shromáždění ČSAV by bylo rovněž vhodné zprávu doplnit a konkretizovat. V další diskusi bylo znovu poukázáno na obtížnou sociální situaci starších politicky postižených pracovníků, kteří jsou již v důchodu, a bylo doporučeno zřídit v rámci Úřadu prezidia ČSAV funkci kvalifikovaného poradce pro řešení sociálních otázek.

Prezidium

bere předloženou zprávu o činnosti Ústřední komise ČSAV pro nápravu křivd na vědomí s připomínkami.

II. část

Navrácení členství bývalým členům Československé akademie věd

Zprávu uvedl M. Katětov.

Prezidium

- bere na vědomí, že vláda ČSFR svým usnesením č. 356 z 21. 5. 1990 na návrh Československé akademie věd zrušila usnesení bývalé vlády ČSSR, kterými bylo z politických důvodů odňato členství v Akademii některým jejím členům;
- bere na vědomí, že tímto rozhodnutím bylo obnovení členství v Akademii se zpětnou účinností ode dne jeho odnětí
 - akademiku Arnoštu Kolmanovi, členu korespondentu Františku Grausovi, členu korespondentu Františku Linkovi, členu korespondentu Josefu Rudingerovi a členu korespondentu Jiřímu Sicherovi až do dne jejich úmrtí;
 - akademiku Otovi Šikovi, členu korespondentu Jiřímu Hájkovi a členu korespondentu Jaroslavu Kouteckému s tím, že počínaje dnem 1. 6. 1990 jim náleží odměna podle § 11, odst. 2 zákona o ČSAV;
 - členu korespondentu Alexandru Isačenkovi, členu korespondentu Bořivoji Keilovi, členu korespondentu Josefu Plívovi, členu korespondentu Otakarovi Poupovi a členu korespondentu Janu Taucovi s tím, že budou požádáni o sdělení, zda souhlasí, aby se ode dne získání cizího státního občanství stali zahraničními členy ČSAV;
- ukládá M. Katětovi zaslat uvedeným členům ČSAV nebo jejich rodinám dopisy podle přílohy 3 materiálu a informovat místopředsedu vlády ČSFR a předsedu SKVTIR o splnění odstavce 2 cit. usnesení vlády ČSFR;
- ukládá A. Šachovi
 - zajistit počínaje 1. červnem 1990 výplatu odměn členům Akademie uvedeným v odst. 2 písm. b) tohoto usnesení;
 - provést šetření ke zjištění pobytu člena korespondenta A. Isačenka a člena korespondenta O. Poupě;
- ukládá M. Šmídovi zajistit úpravu údajů o členech Akademie ve smyslu uvedeného usnesení vlády ČSFR.

Otevření úřadu International Research and Exchanges Board (IREX) v Úřadu prezidia ČSAV

Prezidium

- souhlasí s otevřením úřadu IREX v budově prezidia ČSAV a ve spolupráci s ČSAV;
- ukládá A. Šachovi vytvořit materiální a jiné podmínky nezbytné k zahájení činnosti úřadu IREX na podzim 1990.

OZNÁMENÍ PRACOVISTI ČSAV

Technický odbor ÚP ČSAV získal za výhodných podmínek možnost pronájmu personálních počítačů KSX, kompatibilních s IBM PC XT.

Tyto počítače budou pronajímány na dobu zhruba tří let, celková cena bude v rozmezí 32–48 000 Kčs. Předpokládáme, že celkové splátky se uskuteční v šesti dílčích splátkách v půlročních intervalech.

Sestava počítače KSX obsahuje barevný monitor CM 9053, první disk o kapacitě 20 MB, jednu mechaniku pružných 5¼ palcových disků o kapacitě 360 kB, tiskárnu 80 znaků na řádek, s možností komprimace. Tyto počítače budou k dispozici ve třetím čtvrtletí tohoto roku, zatím v počtu 16 ks. V případě Vašeho zájmu se o bližší informace obraťte na oddělení přístrojové techniky TO ÚP ČSAV, na telefon 20 13 52.

Vedoucí redaktor: dr. Miroslav Šmídák
Redakce: tiskový tajemník prezidia ČSAV Václav Kotek, dr. Dana Kašáková, CSc., Národní 3, Praha 1
Foto: Jiří Plechatý
Typo: Petr Špetlák
Sazba: Středisko technické přípravy vědecké literatury, Academia Praha
Tisk: Academia Praha

Cena Elizabeth Haubové za rok 1989–1990 byla udělena doc. JUDr. Zdeňkovi Madarovi, DrSc., vedoucímu vědeckému pracovníkovi Ústavu státu a práva ČSAV.

O udělení ceny rozhoduje mezinárodní porota složená z předních reprezentantů práva životního prostředí. Cenu předal doc. Madarovi na slavnostním ceremonielu rektor Svobodné univerzity v Bruselu.
Cena je udělována jako světové uznání za mimořádné zásluhy o rozvoj práva životního prostředí. Doc. Madarovi byla cena udělena jak za jeho zásluhy o vznik a rozvoj československého práva životního prostředí, tak i za jeho dlouhodobý a aktivní podíl na rozvoji mezinárodní spolupráce v rámci Mezinárodní unie na ochranu přírody a přírodních zdrojů (IUCN) i v rámci jiných mezinárodních organizací.
Mezinárodní guvernér IUCN Dr. Wolfgang Burhenne ve svém slavnostním oslovení laureátovi zdůraznil, že je nejaktivnější spolupracovník IUCN ze všech východoevropských zemí a jeden z nejaktivnějších spolupracovníků IUCN vůbec.

V rámci slavnostního předání ceny doc. Madar proslovil přednáškou na téma „Vznik, rozvoj a budoucnost práva životního prostředí“, která byla přijata s velkým zájmem. Bude uveřejněna v mezinárodním časopise *Environmental Law and Politics*.

Vědecké společnosti při ČSAV

V současné době je k ČSAV přidruženo 43 vědeckých společností s členskou základnou více než 32 000 členů. Ve vědeckých společnostech jsou na bázi dobrovolnosti organizováni pracovníci ČSAV, SAV, vysokých škol a resortů, čímž je vytvářen mimořádně významný a nenahraditelný vědecký potenciál, který umožňuje plnit, z hlediska mezioborového pojetí, řadu nezastupitelných funkcí v naší společnosti i v zahraničí.

Vědecké společnosti vykonávají svou činnost v oblasti neživé přírody (9 společností, přes 10 000 členů), dále v oblasti živé přírody a chemických věd (16 společností, 14 000 členů) a v oblasti společenských věd (18 společností, více než 8 000 členů).

Vědecké společnosti uskutečňují řadu vědeckých akcí, na kterých vystupují přední čs. i zahraniční odborníci. Stovky odborných akcí, kongresů, konferencí, symposií, přednášek, školení sledují na jedné straně neustálý odborný růst členů vědeckých společností, na straně druhé propagaci nejnovějších vědeckých poznatků vědy, šíření osvěty v naší společnosti. Jen za rok 1989 vědecké společnosti uspořádaly více než 13 000 akcí pro 160 000 účastníků. Z toho bylo více než 170 sjezdů, konferencí, kongresů a symposií, více než 800 seminářů, 10 000 přednášek a 1 800 exkursí. Pro mládež bylo uspořádáno přes 1 600 akcí.

V roce 1989 plnilo 26 vědeckých společností úkoly vyplývající z členství v 54 mezinárodních nevládních vědeckých organizacích, z toho 36 světových a 18 evropských. Zastoupení v orgánech těchto vědeckých organizací mělo 15 vědeckých společností. Spolupráce se zahraničím rozvíjí vědecké společnosti prostřednictvím osobních kontaktů, výměnou lektorů, pořádáním společných mezinárodních setkání a formou výměny informací, časopisů a publikací.

Publikační, popularizační a ediční činnost vědeckých společností včetně relací a besed v rozhlasu a televizi přispěla rovněž k šíření osvěty o vědě a výzkumu. V roce 1989 pokračovalo 9 vědeckých společností ve vydávání časopisů celostátního významu, 35 vědeckých společností vydávalo informační zprávy a bulletin.

Spolupráce vědeckých společností při ČSAV s pracovišti resortu školství má dlouholetou tradici. Tato kooperace je orientována na aktivní lektorskou činnost při přednáškách, seminářích, cvičeních, na vedení diplomových prací apod. Velmi významná je spolupráce při organizování olympiád mládeže, při realizaci studentské odborné, vědeckoodborné a umělecké činnosti na středních a vysokých školách. Vědecké společnosti se rovněž podílejí na tvorbě učebních plánů a zabezpečování jejich návaznosti na jednotlivé stupně škol. Mladým vědeckým pracovníkům se umožňuje aktivní účast na rozvoji vědních oborů organizováním samostatných akcí, zařazováním jejich přednášek do programů seminářů a zapojováním do odborných diskusí.

Z uvedeného stručného přehledu vyplývá, že vědecké společnosti se uplatňují jako specifický a nezastupitelný nástroj v souboru prostředků státní vědní politiky a tvoří jeden ze základních pilířů rozvoje zejména hraničních vědních oborů. Jejich činnost významně přispívá k zajišťování vědeckotechnického a sociálně ekonomického pokroku.

Na základě souhlasu všech 43 vědeckých společností s přidružením k ČSAV se konal 23. dubna 1990 aktiv předsedů vědeckých společností za přítomnosti místopředsedy ČSAV akademika M. Katětova a člena předsednictva Komory volených zástupců pracovišť ČSAV RNDr. Z. Brandla, CSc. Na aktivu byl přijat návrh na ukončení činnosti Komise prezidia ČSAV pro organizaci vědeckých společností při ČSAV a ustavení nového orgánu vědeckých společností s názvem Rada vědeckých společností při ČSAV (RVS). Byl zvolen devítičlenný přípravný výbor RVS, řízením jeho práce byl pověřen akademik Jaroslav Valenta. Uvedený aktiv vyslovil důvěru sekretariátu KOVSU, který se tak stal sekretariátem konstituované Rady vědeckých společností při ČSAV.

Vztah ČSAV k vědeckým společnostem by měl v budoucnu být vztahem partnerským. V současné době se připravují základní pravidla vzájemných vztahů. Vedení ČSAV si je vědomo významu a hodnoty činnosti vědeckých společností jako součásti kulturního života národa a vytváří pro ně platformu pro výměnu zkušeností, řešení společných problémů v oblasti vědecké, ekonomické, organizační, právní apod. Počítá nadále s finančním příspěvkem, který ze svazku vědeckých společností s ČSAV vyplývá.

PhDr. Lenka Měchurová

Informace

Jedním z prvních kroků tzv. normalizace v ústavě Akademie po roce 1970 bylo zrušení Ústavu pro výzkum veřejného mínění ČSAV, který za krátkou dobu svého působení (od r. 1967) dosáhl pod vedením PhDr. Jaromíra Zapletalové vysokého stupně odbornosti i významných praktických výsledků. Jeho posláním bylo vlastním badatelským výzkumem řešit teoretické a metodologické problémy sociologie veřejného mínění a provádět empirické výzkumy, jež jsou významné pro řízení a rozvoj společnosti.

Ústav pro výzkum veřejného mínění ČSAV díky naprosto objektivnímu zpracování výsledků terénní práce, náležité informovanosti tazatelů a aplikaci tehdy nejmodernějších postupů vyhodnocování veřejného mínění, dosáhl vysokého uznání u nás i v zahraničí. Činnost ÚVVM vyvrcholila v letech 1968–1969, kdy desítkami svých výzkumů nashromáždil velké množství informací o stavu a pohybu veřejného mínění v naší společnosti. Nepochybně proto, že objektivní a pravdivé zjištění byla tehdejší mocenskými skupinami nepřijímána, byl ústav umlčen a krátce nato zrušen a převážná většina pracovníků propuštěna.

Politování nad těmito skutečnostmi jménem prezidia ČSAV vyslovil místopředseda ČSAV akademik V. Knapp býv. ředitelce ústavu dr. J. Zapletalové dne 30. května 1990. Projevil ji a jejím prostřednictvím celému pracovnímu kolektivu rozpuštěného Ústavu pro výzkum veřejného mínění ČSAV uznání jejich tehdejší práce. Současně bylo při jednání konstatováno, že rehabilitace ÚVVM po konzultacích s odborníky nebude spočívat v jeho znovuzřízení v rámci ČSAV. Specifickým charakterem terénní a teoretické činnosti jsou bližší možnosti, které má Federální statistický úřad, kde je výzkum nyní realizován.